

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)-4](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)-4)

УДК 654: 338.4: 657 (477)

ВОЛИНЕЦЬ Оксана

ВСП «Ладизинський фаховий коледж ВНАУ»

<https://orcid.org/0009-0007-1041-5858>

e-mail: it.volinec@gmail.com

ТИЧУК Тетяна

ВСП «Ладизинський фаховий коледж ВНАУ»

e-mail: tuchykvolutnets@gmail.com

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЦИФРОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

У статті проаналізовано зміст понять «цифровий зв'язок» як окремої галузі та «підприємство цифрового зв'язку». Окреслено основні типи підприємств, що функціонують у сфері цифрового зв'язку. Також подано динаміку змін кількості суб'єктів, які здійснюють діяльність у сфері проводового та безпроводового зв'язку в Україні. Наведені найбільші українські гравці у сфері електронних комунікацій в розрізі видів зв'язку, зазначено їх роль для економіки країни. Визначені і коротко охарактеризовані основні напрями управління розвитком підприємств у сфері цифрового зв'язку. Виділені ключові інструменти системи управління розвитком підприємств цієї сфери. Визначена роль обліку і контролю у системі управління розвитком підприємств цифрового зв'язку, на основі чого сформовані їх ключові функції. Виокремлені специфічні об'єкти бухгалтерського обліку підприємств цифрового зв'язку. Виділені елементи, складові та їх компоненти щодо організації обліку і контролю на підприємствах цифрового зв'язку. Наведені основні можливості контролю як ключового інструменту системи управління розвитку підприємств цифрового зв'язку.

Ключові слова: управління, цифровий зв'язок, телекомунікації, підприємство, облік, контроль, ефективність розвитку.

VOLYNETS Oksana, TYCHUK Tetiana

VSP "Ladyzhynskyy fakhovyy koledzh VNAU"

ACCOUNTING AND CONTROL IN THE MANAGEMENT SYSTEM DEVELOPMENT OF DIGITAL COMMUNICATION ENTERPRISES

The article examines the essence of the "digital communications industry" and "digital communications enterprises". In Ukraine, such enterprises can operate in different segments of the telecommunications market, providing a wide range of communication services for users and businesses. The main types of enterprises in the field of digital communications include telecommunications operators, equipment manufacturers, service providers, software developers, Internet providers, system integrators, consulting and research firms. The number of entities involved in the wireline and wireless communications in Ukraine is analyzed in dynamics. The largest Ukrainian players in the field of electronic communications are presented: mobile operators and Internet providers. Their role has become especially important in times of crisis (epidemic and war).

The main directions of management of development of enterprises in the field of digital communications are identified and briefly described: management of assortment and services, organization of procurement of goods and services, organization of accounting and control, management of relations with commercial partners, organization of supply of goods and services, organization of the process of selling services, marketing activities and advertising activities. Accounting and control are key tools in the management system for the development of digital communications enterprises. They provide a number of key functions: accurate reflection of financial transactions, efficiency analysis, control over the use of resources, informed decision-making, and compliance with regulatory requirements. We have identified specific objects of accounting for digital communications enterprises. The features of organization of accounting and control at enterprises of this sphere are formed. The main opportunities provided by control as a key tool in the management system for the development of digital communications enterprises are presented. Thus, an effective system of accounting and control is a prerequisite for the successful development of digital communications enterprises in the context of rapid technological change and growing competition.

Keywords: management, digital communication, telecommunications, enterprise, accounting, control, development efficiency.

Стаття надійшла до редакції / Received 17.03.2025

Прийнята до друку / Accepted 26.04.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Удосконалення механізмів управління розвитком підприємств цифрового зв'язку є надзвичайно важливим для національної економіки, оскільки воно сприяє поступальному розвитку галузі «Інформація та телекомунікації». Ця галузь має суттєвий вплив на функціонування різних секторів економіки та визначає конкурентні позиції держави в глобальному телекомунікаційному просторі. Зокрема, доступність і якість цифрового зв'язку безпосередньо впливають на ефективність діяльності як органів державної влади, так і суб'єктів підприємницької діяльності — компаній, фірм, корпорацій. Висока швидкість і надійність телекомунікаційних мереж створюють передумови для впровадження інноваційних технологій, підвищення продуктивності та оперативного реагування на зміни зовнішнього середовища. Розвинена інфраструктура

цифрового зв'язку також сприяє зростанню інноваційної активності, зокрема впровадженню нових послуг і технологій, що підвищує конкурентоспроможність підприємств, а також стимулює розвиток електронної торгівлі — ключового елементу сучасної цифрової економіки. Наявність доступу до швидкісного та стабільного Інтернету забезпечує покращення у сферах освіти, охорони здоров'я та публічних послуг, що, у свою чергу, позитивно впливає на якість життя населення та загальний рівень добробуту. У нинішніх умовах сектор електронних комунікацій стикається з браком інвестицій у розвиток інфраструктури, значними витратами на прокладання телекомунікаційних мереж і модернізацію обладнання, зниженням купівельної спроможності споживачів, недостатнім рівнем сервісного обслуговування, а також нерівномірним навантаженням мереж у різні періоди доби.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед значної кількості праць, що присвячені проблемам розвитку телекомунікаційної сфери та діяльності її суб'єктів, можна виділити роботи таких науковців, дослідників як Андрощук Г. О. [1, 2], Дем'янчук М. А. [5], Лазоренко Л. В. [9], Сусліков Л. М., Дьордай В. С. [13], Тюндер І. С. [15], Щуровська А. Ю., Бакланова К. Г. [16] та інші. Зокрема, дослідженню особливостей надання послуг у сфері електронних комунікацій та їх впливу на систему обліку, а також визначенню напрямів використання сучасних інформаційних технологій в обліково-аналітичних процесах діяльності підприємств присвячені наукові праці Бенко М. М. [4], Бенко В. [3].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

З огляду на те, що прийняття управлінських рішень і підвищення ефективності бізнес-процесів значною мірою залежать від якісного управління розвитком підприємств цифрового зв'язку, постає необхідність у подальшому науковому дослідженні системи облікових процесів і механізмів контролю їх діяльності. При цьому недостатньо опрацьованими залишаються окремі аспекти управління розвитком підприємств сфери електронних комунікацій. Зокрема, є необхідність у розкритті ключових інструментів в системі управління розвитком підприємств цифрового зв'язку та особливостей їх організації.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження основних аспектів функціонування підприємств сфери цифрового зв'язку в Україні, а також аналіз особливостей організації обліку та контролю як важливих інструментів ефективного управління їх розвитком.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Схильність до прийняття ризику, організаційна мобільність, орієнтація на інновації та нововведення, а також управлінська й технологічна гнучкість стали передумовами формування нового типу підприємницької діяльності — торгівлі цифровими засобами зв'язку.

Підприємницька діяльність у сфері торгівлі цифровим зв'язком належить до електронної комерції, що передбачає купівлю або продаж товарів і послуг з використанням електронних пристроїв чи мережі Інтернет. Така діяльність охоплює всі етапи транзакції, зокрема замовлення, оплату та доставку товарів або послуг. У ході дослідження змісту торгівлі у сфері цифрового зв'язку встановлено, що в українському законодавстві відповідна діяльність регламентується під терміном «діяльність у сфері електронних комунікацій». Відповідно до законодавчого визначення, це послуга, що полягає у прийманні та/або передачі інформації за допомогою електронних комунікаційних мереж. Суб'єкти господарювання, які здійснюють таку діяльність, офіційно ідентифікуються як «постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг» [8, 11].

Аналіз наукової літератури свідчить про існування різних підходів до тлумачення поняття «цифровий зв'язок». Зокрема, Г. Андрощук розглядає цифровий зв'язок як технологічну галузь, у межах якої домінують телекомунікації та комп'ютерні технології з широким спектром технічних застосувань. На його думку, ключові інновації у цій сфері, зокрема мобільні мережі та Інтернет, забезпечують безперервність комунікації та підвищення ефективності діяльності [2]. Водночас, згідно з визначенням, поданим у словнику «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», цифровий зв'язок (англ. *Digital communication*) трактується як форма комунікації, що здійснюється з використанням цифрових технологій. При цьому виокремлюють різні способи організації комунікації: синхронний зв'язок (у реальному часі, наприклад, через Skype, відеочати або технології Bluetooth) та асинхронний зв'язок (через електронну пошту, форуми, SMS-повідомлення). Вони можуть реалізовуватися за моделями «один до одного», «один до багатьох» або «багато до багатьох» [5, 9].

Сучасний цифровий зв'язок являє собою технологічну галузь, що охоплює процес передачі цифрових даних на відстань. На сьогодні він широко застосовується для трансляції аналогових сигналів, які попередньо конвертуються у цифровий формат з метою забезпечення ефективного обміну інформацією. Системи

цифрового зв'язку функціонують на основі різних каналів передавання даних, зокрема кабельних (у тому числі оптоволоконних), супутникових, радіорелейних та інших типів ліній зв'язку. У контексті цифрової трансформації активно впроваджуються як технологічні, так і організаційно-інституційні інновації, серед яких — електронна комерція, корпоративні інформаційні системи, мережа Інтернет, а також широкий спектр телекомунікаційних послуг [1, 5].

У сфері торгівлі цифровим зв'язком паралельно використовуються терміни «цифрове підприємство» та «підприємство цифрового зв'язку», визначення яких в економічній науці залишаються предметом наукових дискусій. Зокрема, окремі дослідники розглядають цифрове підприємство як організацію, що використовує інформаційні технології як джерело конкурентних переваг у всіх сферах діяльності — виробництві, бізнес-процесах, маркетингу та взаємодії з клієнтами [4, 9]. Інші науковці трактують його як організацію, де комп'ютерний капітал виступає динамічнішим комплементарним активом [10]. Водночас низка дослідників [1, 2, 5], позицію яких ми поділяємо, визначають підприємство цифрового зв'язку як суб'єкт господарювання, що спеціалізується на наданні послуг у сфері зв'язку або телекомунікацій із застосуванням цифрових технологій. Такі підприємства можуть надавати послуги доступу до Інтернету, мобільного зв'язку, передачі даних, хмарних сервісів, телефонії тощо, використовуючи сучасні цифрові рішення для забезпечення комунікації між користувачами та ефективного обміну інформацією.

Підприємства у сфері цифрового зв'язку нашої країни функціонують у різних сегментах телекомунікаційного ринку, забезпечуючи широкий спектр послуг для споживачів і бізнесу. Їх можна класифікувати за видами діяльності, серед основних типів виділяють [5, 13]:

- оператори зв'язку (мобільні та фіксовані), що надають послуги мобільного зв'язку, Інтернету тощо;
- виробники обладнання, які спеціалізуються на виготовленні технічних засобів зв'язку;
- провайдери послуг, що надають хмарні сервіси, послуги з кібербезпеки, розробки ПЗ;
- розробники програмного забезпечення, орієнтовані на цифрові рішення у сфері зв'язку;
- інтернет-провайдери, які забезпечують доступ до мережі на оптовому чи роздрібному рівні;
- системні інтегратори, що об'єднують технології в комплексні рішення для клієнтів;
- консалтингові та дослідницькі фірми, які здійснюють аналітичну та експертну підтримку в галузі.

Ці підприємства відрізняються за функціональним призначенням, спеціалізацією та формами надання послуг, що забезпечує різноманітність і гнучкість телекомунікаційного ринку.

Упродовж 2018–2023 рр. в Україні (рис. 1) спостерігалось суттєве скорочення кількості діючих суб'єктів у сфері проводового та безпроводового зв'язку. Зокрема, чисельність операторів проводового зв'язку, з-поміж яких переважають інтернет-провайдери, зменшилася на 35,5%, тоді як кількість суб'єктів безпроводового зв'язку (переважно мобільних операторів) — на 56%. Пікові показники чисельності суб'єктів проводового зв'язку зафіксовано у 2019 році, а безпроводового — у 2018 році. У 2023 р. порівняно з 2021 р. кількість провайдерів проводового зв'язку зменшилась майже на 30%, а мобільних операторів — на 26%. Основним чинником такого зниження стали масштабні руйнування інфраструктури підприємств галузі, спричинені збройною агресією рф. Загалом до 2022 року на території України функціонувало близько 32 тисяч базових станцій мобільного зв'язку. Станом на початок 2023 року відновлено роботу приблизно 90% мобільних мереж [6].

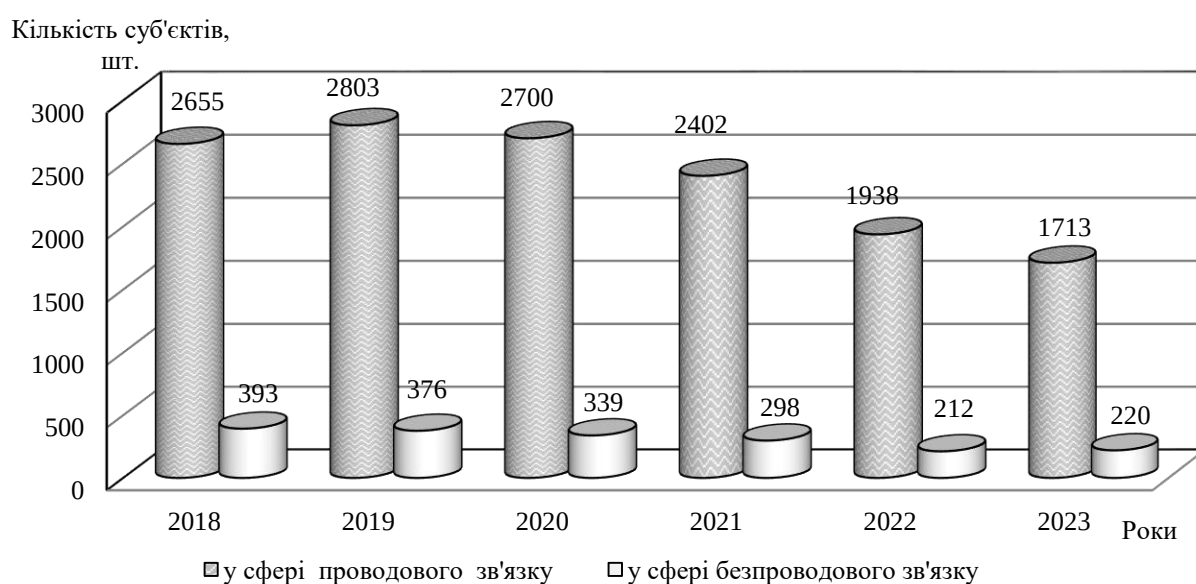

Рис. 1. Динаміка кількості діючих суб'єктів господарювання сфери цифрового зв'язку в Україні
Джерело: побудовано автором за даними Державної служби статистики України [6]

Останніми роками ринок телекомунікацій в Україні демонструє позитивну динаміку зростання, і, згідно з прогнозами, ця тенденція зберігатиметься в перспективі. Одним із ключових факторів розвитку галузі є поширення мобільних пристроїв, що підтримують технології 5G, 4G і 3G, по всій території країни. У сегменті безпроводового зв'язку домінують три провідні оператори: ПрАТ «Київстар», «Vodafone Україна» та «lifecell Україна». У сфері проводового зв'язку основну роль відіграють інтернет-провайдері, кількість яких в Україні перевищує 4 тисячі. Серед найбільших представників цього сегмента — «Домашній Інтернет» (бренд ПрАТ «Київстар»), «Укртелеком», «Датагруп-Volia», «Тріолан», «Ланет» та Vega (структура «Vodafone Україна») [14]. Доцільно зауважити, що ПрАТ «Київстар» займає домінуючі позиції, якщо порівняти з іншими учасниками ринку в сфері цифрового зв'язку. Проте і в його діяльності є обставини, які перешкоджають безперебійній роботі. Так, у грудні 2023 р. відбувся збій у системі «Київстар», що спричинило зникнення зв'язку, проте це не вплинуло на динаміку відпливу їх абонентів. У періоди криз, зокрема під час пандемії COVID-19 та повномасштабної війни, роль мобільних операторів і інтернет-провайдерів значно зросла. Інтернет став критично важливим інструментом для доступу до інформації, дистанційної роботи, комунікації та вирішення соціально-економічних питань. Зимові відключення електроенергії виявили вразливість інфраструктури: не всі провайдері змогли забезпечити безперебійний зв'язок, що спричинило міграцію абонентів до компаній з автономними джерелами живлення. Це стимулювало розвиток енергоефективних рішень у сфері інтернет-зв'язку. Подібна ситуація повторилася і в 2024 році. Попри складнощі воєнного часу, рівень розвитку інтернет-інфраструктури в Україні залишається високим і демонструє подальше зростання. Ключовим показником якості цифрових послуг є швидкість з'єднання. За даними платформи Steam, серед лідерів за швидкістю завантаження виділяються Lanet Network (94,3 Мбіт/с), Triolan (65,5 Мбіт/с) і Freenet (57 Мбіт/с). Водночас за обсягом переданих даних до п'ятірки провідних компаній входять Київстар, Volia, Lanet, Triolan та Укртелеком [14].

Підприємства, що працюють у сфері електронних комунікацій, повинні ретельно аналізувати потенціал окремих напрямків і загальну ефективність діяльності. Це дозволить сформувати оптимальну бізнес-модель підприємства цифрового зв'язку, економіко-математично визначити прогнозовані результати та забезпечити гнучку адаптацію до впровадження нових послуг.

У сфері цифрового зв'язку управління розвитком підприємств охоплює низку складових, які доцільно систематизувати за окремими напрямами, котрі відображені у таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові напрями управління розвитком підприємств сфери цифрового зв'язку

Напрями управління	Опис основних завдань та функцій
Управління асортиментом та послугами	Формування широкого спектру послуг цифрового зв'язку із урахуванням потреб споживачів, забезпечення стабільності асортименту для постійних клієнтів.
Організація закупівель	Прийняття управлінських і комерційних рішень, спрямованих на вивчення споживчого попиту, взаємодію з постачальниками, укладення контрактів і контроль їх виконання.
Організація бухгалтерського обліку та контролю	Забезпечення достовірності, повноти та своєчасності облікової інформації; контроль законності та ефективності використання ресурсів підприємства
Управління взаємовідносинами з партнерами	Формування економічних, організаційно-правових і фінансових відносин між постачальниками та покупцями для підтримки динамічного розвитку та балансу попиту і пропозиції.
Організація постачання	Планування, облік і контроль процесів постачання для оптимізації часових і матеріальних витрат підприємства.
Організація продажів	Забезпечення професійної діяльності збутового персоналу, використання методів мерчандайзингу для задоволення потреб клієнтів
Маркетингова та рекламна діяльність	Проведення заходів, що підвищують рівень поінформованості споживачів і формують позитивне ставлення до бренду, впливаючи на споживчу поведінку із врахуванням психологічного стану.

Джерело: сформовано авторами на основі [3, 5, 7, 9, 13]

У цьому контексті облік і контроль виступають центральними інструментами управління, які забезпечують цілісність та ефективність усієї системи розвитку підприємств цифрового зв'язку.

Звісно вони тісно пов'язані між собою: облік надає інформацію для контролю, а контроль забезпечує достовірність та повноту облікової інформації. Їхня роль полягає в забезпеченні інформаційної бази для прийняття стратегічних і тактичних рішень, а також у забезпеченні ефективного використання ресурсів. Так, вони у своїй синергії забезпечують прозорість фінансових потоків, дозволяють аналізувати ефективність інвестицій та контролювати якість наданих послуг. Завдяки цьому, компанії можуть приймати обґрунтовані рішення щодо розширення мережі, впровадження нових технологій та оптимізації витрат, що сприяє їхньому сталому розвитку та конкурентоспроможності.

Ефективна система обліку та контролю є необхідною умовою для успішного розвитку підприємств цифрового зв'язку в умовах швидких технологічних змін та зростаючої конкуренції. Така система забезпечує ряд ключових функцій, що представлені на рис. 2.

Рис. 2. Ключові функції обліку та контролю в управлінні розвитком підприємств цифрового зв'язку
Джерело: сформовано авторами за на основі [4, 5, 7, 12]

До специфічних об'єктів бухгалтерського обліку відносять:

- основні засоби (телекомунікаційне обладнання, сервери, кабельні мережі, базові станції);
- нематеріальні активи (ліцензії на надання зв'язку, програмне забезпечення);
- дохід від послуг зв'язку (фіксується за видами (мобільний зв'язок, інтернет, IP-телефонія, телебачення, дата-центр тощо);
- оренда каналів зв'язку та інфраструктури; розрахунки з абонентами та партнерами.

Бухгалтерський облік ведеться на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку, адаптованого до діяльності телекомунікаційних компаній. Основні рахунки:

- 10 «Основні засоби» – обладнання, техніка, сервери;
- 12 «Нематеріальні активи» – ліцензії, програмне забезпечення;
- 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» – доходи від абонентів;
- 70 «Доходи від реалізації» – основна стаття доходу;
- 93 «Витрати на збут» – маркетинг, технічна підтримка.

Більшість підприємств цифрового зв'язку в Україні сплачують податок на прибуток (18%); ПДВ (20%) (застосовується до більшості послуг зв'язку) та рентні платежі за використання радіочастотного ресурсу. Багато операторів зв'язку використовують ERP-системи для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку, наприклад: 1С:Підприємство, SAP, Microsoft Dynamics NAV [3, 4].

Організація обліку та контролю на підприємствах цифрового зв'язку має ряд особливостей, пов'язаних зі специфікою їх діяльності (табл.2).

Отже, облік і контроль на підприємствах цифрового зв'язку в Україні має специфіку через технологічні особливості галузі. Він потребує врахування операцій із нематеріальними активами, оренди інфраструктури, рентних платежів та ліцензійних зобов'язань. Важливу роль відіграє автоматизація обліку через сучасні цифрові платформи.

Як відомо, до основних видів контролю управління підприємств відносять фінансовий контроль, контроль якості (послуг зв'язку, обладнання, обслуговування клієнтів), операційний контроль, стратегічний контроль, внутрішній контроль [12].

Для досягнення ефективності та успіху в розвитку підприємств цифрового зв'язку, контроль є ключовим інструментом управління, що дає можливість:

- забезпечити досягнення стратегічних цілей (контроль допомагає відстежувати прогрес у реалізації стратегічних планів розвитку, дозволяє виявляти відхилення від запланованих показників і вчасно вживати коригувальні заходи);
- оптимізувати використання ресурсів (контроль дозволяє ефективно використовувати фінансові, матеріальні та людські ресурси; допомагає запобігти зловживанням та неефективному використанню активів);

- підвищити якість послуг (контроль якості послуг зв'язку є важливим аспектом діяльності підприємств галузі; дозволяє забезпечити високий рівень задоволеності клієнтів);
- управляти ризиками (контроль допомагає виявляти та оцінювати ризики, пов'язані з розвитком підприємства; дозволяє розробляти та впроваджувати заходи для мінімізації негативних наслідків);
- забезпечити фінансову стабільність (фінансовий контроль є важливим аспектом управління підприємством, що дозволяє забезпечити прозорість фінансової діяльності та запобігти фінансовим зловживанням).

Таблиця 2

Особливості організації обліку та внутрішнього контролю на підприємствах цифрового зв'язку

Елементи	Складові	Основні компоненти
Особливості обліку	Облік доходів	Доходи від надання послуг зв'язку (інтернет, мобільний зв'язок, телебачення тощо).
		Доходи від продажу обладнання та програмного забезпечення.
		Облік абонентської плати, трафіку, роумінгу.
	Облік витрат	Витрати на придбання та обслуговування обладнання (сервери, станції, кабелі тощо).
		Витрати на ПЗ та ліцензії.
		Витрати на оплату праці технічного персоналу.
		Витрати на електроенергію та/або оренду приміщень.
		Витрати на Інтернет-трафік.
	Облік основних засобів та нематеріальних активів	Облік телекомунікаційного обладнання, серверів, кабельних мереж.
		Облік ПЗ, ліцензій, патентів.
		Амортизація.
	Облік взаєморозрахунків з абонентами	Облік абонентської бази даних.
		Облік нарахування та оплати за послуги.
		Облік дебіторської та кредиторської заборгованості.
	Облік цифрових активів	Облік крипто валюти.
		Облік токенів.
		Облік інших цифрових активів.
Використання сучасних технологій	Автоматизація обліку	Використання спеціалізованих бухгалтерських програм (MEDoc, BAS Бухгалтерія, Dilovod, MASTER: Бухгалтерія тощо).
		Інтеграція облікових систем з іншими системами підприємства (CRM, білінг, ERP-системи (SAP, IT-Enterprise, Odoo, Microsoft Dynamics 365 Business Central)).
	Хмарні технології	Використання хмарних сервісів для зберігання та обробки даних.
		Забезпечення доступу до облікової інформації з будь-якого місця.
	Аналітика даних	Використання інструментів аналітики для аналізу фінансових показників.
Нормативне регулювання	Дотримання вимог законодавства України щодо бухгалтерського обліку та звітності	
	Дотримання галузевих стандартів та рекомендацій.	
	Податковий облік.	
Внутрішній контроль	Організація системи внутрішнього контролю для запобігання помилкам та зловживанням.	
	Проведення регулярних аудитів.	
	Контроль за використанням обладнання та засобів передачі	
	Контроль за вчасністю і якістю надання послуг	

Джерело: сформовано авторами на основі [3- 5, 7, 12]

Отже, облік та контроль є невід'ємними складовими системи управління розвитком підприємств цифрового зв'язку, забезпечуючи інформаційну підтримку та контроль за досягненням стратегічних цілей.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ**

За результатами проведеного дослідження встановлено, що цифровий зв'язок є ключовим чинником, який забезпечує можливості промислової революції шляхом трансформації технічних пристроїв у різних галузях у інтелектуальні системи. Сучасний рівень доступності та якості цифрових комунікацій безпосередньо впливає на продуктивність діяльності як бізнес-структур, так і державних установ. Водночас ефективне управління розвитком підприємств цифрового зв'язку є необхідною умовою для прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень, підвищення ефективності бізнес-процесів, що в свою чергу сприятиме зростанню прибутковості та конкурентоспроможності підприємств в умовах стрімкого технологічного розвитку. Ефективна організація бухгалтерського обліку та контролю передбачає створення комплексу

процедур для збирання, обробки та аналізу фінансової інформації, а також для контролю за використанням ресурсів. Вона насамперед дозволяє підприємствам цифрового зв'язку підвищити ефективність управління ресурсами, забезпечити фінансову стабільність, покращити якість послуг та мінімізувати ризики. Оскільки нині компанії сфери електронних комунікацій стикаються з рядом проблем (як технічного, так і економічного характеру), аспекти формування інноваційних проєктів та механізм управління розвитком підприємств даної сфери потребує подальшого вивчення і удосконалення.

Література

1. Андрощук Г. О. IT-індустрія та цифровий фронт України: стан і перспективи розвитку. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: виклики воєнного часу : тези доп. XIV Міжнародний бізнес-форуму. Київ. 23.03.2023. С. 12-16. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf> (дата звернення: 25.01.2025)
2. Андрощук Г. О. Цифрова трансформація економіки України в умовах воєнного стану: роль інтелектуальної власності. Збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем економіки інтелектуальної власності. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 2022. С. 8–16.
3. Бенько В. Послуги у сфері електронних комунікацій та їх вплив на систему обліку доходів. *Вісник Економіки*. 2024. С. 155-167. <https://orcid.org/10.35774/visnyk2024.01.155>
4. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. для студ. ВНЗ. К. : Нац. торг.-економ. ун-т. 2006. 362 с.
5. Дем'янчук М. А. Теоретичні, методологічні та прикладні основи збалансованого розвитку телекомунікаційного підприємства в умовах цифрових трансформацій : монографія. Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : ФОП Бондаренко М. О. 2020. 412 с.
6. Економічна статистика: Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 22.02.2025)
7. Заїка О. В., Ткаченко В. В. Управління розвитком підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1751/1687> (дата звернення: 18.01.2025)
8. Концепція розвитку телекомунікацій в Україні : Розпорядження Кабмін України від 7 червня 2006 р. N 316-р. (редакція від 27.12.2008). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/316-2006-%D1%80#Text> (дата звернення: 31.01.2025)
9. Лазоренко Л. В. Модернізація управління соціально-економічним розвитком підприємств зв'язку в умовах цифрової економіки. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 2 (24). С. 30-35.
10. Патряк О. Т. Розвиток телекомунікаційного простору України в контексті формування інформаційного суспільства. *Вісник ХДАК*. 2018. Випуск 53. С. 129-138.
11. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 р. №1089-IX (редакція від 29.07.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення: 16.02.2025)
12. Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підруч. Київ : КНЕУ, 2004. 411 с.
13. Сусліков Л. М., Дьордяй В. С. Менеджмент в телекомунікаціях: навч. посіб. для студентів спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка». Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла». 2022. 318 с.
14. Ступак М. ТОП-7 Інтернет-провайдерів України за швидкістю завантаження. *Terazus.com*. 2023. URL: <https://terazus.com/uk/1776-top-7-internet-provajerov-ukrainy-po-skorosti-zagruzki-2023> (дата звернення: 08.02.2025)
15. Тюндер І. С. Концепція розвитку телекомунікацій в Україні. *Вісник СНУ ім. В. Даля*. № 1 (271) 2022. С.41-46. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-271-1-41-46>
16. Щуровська 75 А.Ю., Бакланова К.Г. Характеристика передумов формування проєктів розвитку підприємств сфери телекомунікацій України. *Економіка та суспільство*. 2020. Випуск № 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-22>

References

1. Androshchuk, H. O. (2023) IT-industriia ta tsyfrovyyi front Ukrainy: stan i perspektyvy rozvytku [IT industry and digital front of Ukraine: state of play and development prospects]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: vyklyky voiennoho chasu* [Problems and prospects of innovation development in Ukraine: wartime challenges], XIV Mizhnar. biznes-forumu [International Business Forum], Kyiv, March 23rd, pp. 12-16, available at URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf>.
2. Androshchuk, H. O. (2022) Tsyfrova transformatsiia ekonomiky Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: rol intelektualnoi vlasnosti [Digital transformation of Ukraine's economy under martial law: the role of intellectual property]. *Zbirnyk materialiv V Vseukr. nauk.-prakt. konf. z problem ekonomiky intelektualnoi vlasnosti* [Proceedings of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Conference on Intellectual Property Economics], Kyiv, NDI intelektualnoi vlasnosti NAPrN Ukrainy, May 27th, pp. 8–16.
3. Benko, V. (2024) Posluhy v sferi elektronnykh komunikatsii ta yikh vplyv na systemu obliku dokhodiv [Services in the field of electronic communications and their impact on the income accounting system]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, no. 1, pp. 155-167. DOI: 10.35774/visnyk2024.01.155
4. Benko, M. M. (2006) *Informatsiini systemy i tekhnolohii v obliku* [Information systems and technologies in accounting]. Kyiv: Nats. torh.-ekonom. un-t, 362 p.

5. Demianchuk, M. A. (2020) *Teoretychni, metodolohichni ta prykladni osnovy zbalansovanoho rozvytku telekomunikatsiinoho pidpriemstva v umovakh tsyfrovyykh transformatsii* [Theoretical, methodological and applied bases of balanced development of a telecommunications enterprise in the context of digital transformations], Odes. nats. un-t im. I. I. Mechnykova. Vyd-vo: FOP Bondarenko M. O., Odesa, 412 p. [in Ukrainian].
6. The official site of the State Statistics Service of Ukraine (2025), Economic statistics: Number of operating business entities by type of economic activity (2010-2023), available at URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Zaika, O. V., Tkachenko, V. V. (2022) *Upravlinnia rozvytkom pidpriemstva* [Development management of enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 43, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-55>
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2008), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of the Concept of Telecommunications Development in Ukraine», available at URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/316-2006-%D1%80#Text>
9. Lazorenko, L. V. (2018) *Modernizatsiia upravlinnia sotsialno-ekonomichnym rozvytkom pidpriemstv zviazku v umovakh tsyfrovoy ekonomiky* [Modernization of the management of socio-economic development of communication enterprises in the digital economy]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, vol. 2 (24), pp. 30-35.
10. Patriak, O. T. (2018) *Rozvytok telekomunikatsiinoho prostoru Ukrainy v konteksti formuvannia informatsiinoho suspilstva* [Development of the telecommunication space of Ukraine in the context of formation of the information society]. *Visnyk KhDAK*, no. 53, pp. 129-138.
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine «About electronic communications» (as amended on July 29, 2023), available at URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
12. Sopko, V. V., Zavhorodnii, V. P. (2004) *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku, ekonomichnoho kontroliu ta analizu* [Organization of accounting, economic control and analysis]. Kyiv: KNEU. 411 p. [in Ukrainian].
13. Suslikov, L. M., Dordiai, V. S. (2022) *Menedzhment v telekomunikatsiakh* [Management in telecommunications]. Uzhhorod: Vydavnytstvo UzhNU «Hoverla», 318 p. [in Ukrainian].
14. Stupak, M. (2023) TOP-7 Internet-provaidery Ukrainy za shvydkistiu zavantazhennia [TOP-7 Internet providers in Ukraine by download speed]. *Terazus.com*, available at URL: <https://terazus.com/uk/1776-top-7-internet-provaidery-ukrainy-po-skorosti-zagruzki-2023>
15. Tyunder, I. S. (2022) *Koncepciia rozvytku telekomunikatsij v Ukraini* [Conception of telecommunication development in Ukraine]. *Visnyk SNU im. V. Dalia*, von.1 (271), pp. 41-46. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-271-1-41-46>
16. Shchurovska, A. Iu., Baklanova, K. H. (2020) *Kharakterystyka peredumov formuvannia proektiv rozvytku pidpriemstv sfery telekomunikatsii Ukrainy* [Characteristic of readings formation of projects in the development of devices of the sphere of telecommunication Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, von. 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-22>